

Pentax har – i sammenligning med konkurrenterne – manglet en SLR-model mellem topmodellen LX og folkemodellen ME Super. Nu er den her – i form af den multiautomatiske Pentax Super A, som kun er blevet mulig, fordi Pentax har lavet en helt ny objektivering med elektriske koblingspunkter til kamerahuset.



Af Steen Frimodt

ALSIDIGT – MEN NEMT AT BRUGE

Da Pentax for ca. 10 år siden opgav standardgevindet, kom der blandede reaktioner. Gevindet var gammeldags og upraktisk, men et eksempel på en standardisering, som alt for sjældent findes i kameraverdenen. Afløseren – K-bajonetten har dog efterhånden fået lidt af samme status. Men man kunne ikke forudsige den elektroniske udvikling og de muligheder, den gav for styring af et kameras funktioner.

Den nye KA-bajonet

Heldigvis er den gamle K-bajonet ikke blevet ændret mekanisk. Den eneste forskel er nogle elektriske kontaktstifter, som ved deres koding fortæller seks kontakter på kamerahuset om objektivet's største og mindste blændeåbning. Det er nødvendigt for at »hjernen« i programautomatikken kan vide, hvilke muligheder der er for valg af blænde-tid kombination.

Blænderingen har desuden fået en A-stilling som kan fastlåses. Endelig bør nævnes, at Pentax samtidigt har benyttet lejligheden til at forbedre en række af objektivkonstruktionerne.

De nye objektivserier kan uden indskrænkninger anvendes på alle kameraer med K-bajonet. Omvendt kan de gamle objektivserier anvendes

på det nye kamerahus – dog naturligvis uden program- og blændeautomatik. Det er ikke muligt at ombygge de gamle objektiver.

Program-automatik

Det almindeligste arbejdsprogram på Super A bliver uden tvivl *programautomatikken*. Objektivet's blændering sættes på A og funktionsvælgeren på AUTO. Programmet prioriterer hurtige lukkertider. Først ved tider kortere end 1/30 sek. begynder nedblænderingen af objektivet. Dette er naturligvis gjort for at sikre mest muligt mod rystede optagelser.

I søgeren gives der alle informationer. Det gøres med flydende krystaller i to vinduer under søgerbilledet. I det venstre angives lukkertider (fra 1/2000-15 sek.). I det højre vises blænde-værdierne med halve blændetrin. F.eks. rækken 5,6 – 6,7 – 8 – 9,5 – 11. Det er matematisk set korrekt, men jeg synes det er upraktisk. En enkelt symbolik for de halve trin havde været nemmere – især hvis man er opvokset med standardværdierne. Automatikken arbejder jo selv nærmest trinløst.

Ved *lukkerautomatikken* sættes blænden på ønsket værdi og funktionsvælgeren på AUTO. Standard lukkertiderne vises både i søgeren

og i et udvendigt vindue (herom senere), mens det mærkværdigvis ikke har været muligt at vise indstillede blænde-værdier. Vil den indstillede blænde give over- eller undereksponering, blinker henholdsvis 2000 og 15 i lukkertidsvinduet.

Ved *blændeautomatik* sættes blænderingen på A og funktionsvælgeren på M. Med trykknapperne, som er arvet fra ME super, indtrykkes ønsket lukkertid. Den kan heldigvis ses i både søger og udvendigt vindue, og værdien gemmes selv om funktionsvælgeren sættes i andre stillinger. I søgerens andet vindue angives blænde-værdien i ovennævnte skala. Ved over/undereksponering blinker i dette tilfælde blændeskalaens yderværdier.

Indgreb i alle automatikprogrammernes eksponeringsværdier sker traditionelt med en drejeknap ved filmfølsomheds-indstillingen. I søgeren advares med et blinkende EF.

Endelig kan eksponeringen styres *manuelt*. I søgeren vises indstillet lukkertid i det ene vindue, mens der i det andet vindue vises hvor mange trin over/undereksponering, der er indstillet i forhold til anbefalet værdi. F.eks. betyder »+2« to trins overeksponering. »±0« angiver korrekt eksponering. Det er

godt at kunne se, hvor meget man har ramt ved siden af, men hvorfor sker det kun i hele blændetrin?

Flydende krystaller

Det er første gang, man ser en så omfattende anvendelse af flydende krystaller i et kamera. Canon A1 og Mamiya ZX har tilsvarende angivelser, men de sker med lysende dioder, som er mere strømforbrugende. Til gengæld kan man have svært ved at se LCD panelet i svagt lys. Derfor er Super A da også forsynet med »nødbelysning« i søger-vinduerne.

Da Pentax har valgt at satse trykknapp-indstillingen af lukkertiderne (hvilket sikkert har store produktionsmæssige fordele), har man været tvunget til at lave det ydre vindue for at give fotografen en chance for at vide, hvordan lukkeren er indstillet, uden at skulle holde kameraet op for øjet.

Signal for filmfremtræk

Pentax har tradition for at have et lille hul, der kunne være rødt eller hvidt for at vise, om lukkeren er spændt eller ej. Dette princip har man holdt fast ved, men i Super A sker markeringen med en lille streg i det ydre LCD vindue.

Ved fejlindstilling (f.eks. funktionsvælger på B og blændering på

Tekniske data

Fabrik/importør: Pentax Japan/Polack, Birkerød.

Type: 35 mm enøjet spejlrefleks.

Objektivfotning: Pentax KA.

Lukker: Lodret kørende metallsplattelukker (Selko MFC-E3). Elektronisk styrede tider fra 1/2000 sek. til 15 sek. X-tid 1/100 sek. og B. Standardtiderne kan indstilles manuelt.

Lysmåling: GPD-celle måler billedfladen med centervægt. Ved flashautomatik måler silicium-celle direkte på filmplanet. Følsomhed EV 1-EV 19 (100 ISO f/1,4). Indstillingsområde G-3200 ASA/ISO. Måleren aktiveres ved let tryk på udløserknappen. Slukker efter ca. 30 sek.

Strømforsyning: To stk. 1,5 volt »knapper« (alkaliske eller sølvoxyd) eller et stk. 3 volt lithium.

Søger: Spejlrefleks søger med snitbillede, mikroprisme og matskive. Viser 92% af billedfladen. Alle informationer gives med flydende krystaller. Belyses ved tryk på særlig knap.

Selvudløder: Elektronisk med diodeblink og »beep« er: 12 sek. forsinkelse.

Filmfremtræk: 135° vinding + 30° beredskabsposition. Angivelse for spændt lukker. Kontrol for filmvinding. Kan påmonteres »Winder ME II« og »Motor Drive A«.

Diverse: Stor nedblændingsknap, batterikontrol, memo-holder, tilslutning for databagstykke.

Flashtilslutning: »Hot shoe« og X-bøsning. Med AF 200T opnås to mulige Flash-automatikprogrammer.

Mål og vægt: 131x86,5x47,5 mm. 490 gram (kamerahus uden batterier).

Ca. priser: Kamerahus m. 50mm/1,7: 4.500 kroner. AF 200T: 900-1000 kroner.

Lukkertest Nikon FE

Eksp. tal	Kamera 1	Kamera 2	Kamera 3
16 sek.	excellent	excellent	
8 sek.	excellent	excellent	
4 sek.	excellent	excellent	
2 sek.	excellent	excellent	
1 sek.	excellent	excellent	
1/2	excellent	excellent	
1/4	excellent	excellent	
1/8	excellent	excellent	
1/16	excellent	excellent	
1/32	excellent	excellent	
1/64	excellent	excellent	
1/128	+ 33	+ 34	
1/256	excellent	excellent	
1/500	+ 10	excellent	
1/1000	+ 27, + 14, + 17	excellent	
1/2000	excellent	excellent	

Lysmålerest

LV 9	0	0
LV 15	0	0

Automatiktest

Blændeauto		
LV 9	0	+ 0,2
LV 15	+ 0,1	+ 0,2
Lukkerauto		
LV 9	0	+ 0,2
LV 15	0	+ 0,2
Programauto		
LV 9	+ 0,1	0
LV 15	0	+ 0,2

Det ene kamera havde en minimal difference i afstandsindstillingen.

Generel vurdering

Virkeligt fine måleresultater. Plustolerancen på 1/128 er lagt bevidst fra fabrikkens side af hensyn til blitzsynkroniseringen.

Fakta om testmålingerne

Testmålingerne er foretaget i samarbejde mellem FOTO & Smalfilm og fotoværkstedet S.E. Svendsen i Glostrup. Følgende er kontrolleret: Lukkertid, lysmåler, afstandsindstilling, blitzkontakt, springblændemekanisme og blændeåbning.

Lukkertesten er foretaget på et elektronisk instrument, der måler eksponeringen tre forskellige steder i filmplanet samtidigt. Lukkertiden er perfekt, hvis den ligger mellem plus 19 % og minus 16 % af den korrekte eksponeringstid - svarende til plus/minus 1/8 blænde.

Excellent i skemaet betyder, at den målte eksponeringstid har ligget indenfor plus/minus 1/8 blænde, svarende til plus/minus 8 %. Plus 40 % og minus 30 % svarer til plus/minus 1/2 blænde, mens plus 100 % og minus 50 % svarer til plus/minus 1/1 blænde.

To tal med bindestreg imellem, eksempelvis +4 - +12 betyder, at lukkertiden ved den pågældende indstilling ikke er konstant, men svinger mellem minus 4 % og plus 12 % - svarende til ca. 1/4 blænde. Tre tal med kommaer imellem betyder, at eksponeringen ikke har været helt jævn over filmfladen. Hvis talrækken eksempelvis er +17, +8, +12 betyder det, at første del af billedet underbelyses med 17 %, mens midten overbelyses 8 % og sidste del overbelyses 12 %. I dette tilfælde er eksponeringsvariationen ca. 1/2 blænde.

Ved automatiske kameraer kontrolleres lysmåler/lukkertid/blænde-kombinationen ved to lysstyrker (LV 9 og LV 15). Måleresultatet udskrives som lysværdital +0,2 betyder 1/5 blændes overbelysning, mens +1,0 betyder 1/1 blændes underbelysning. Ved denne test kontrolleres også forskellige objektivers indflydelse på resultatet, hvilket giver et mål for blændemekanisernes nøjagtighed.

Kontrollen af lysmåleren foregår i finjusteret lyskasse. Afstandsskalaen kontrolleres ved hjælp af en såkaldt kollimator.

Fa. S.E. Svendsen har kun ansvar for kontrolmålingerne, mens subjektive bedømmelser såsom lysstyrke i søger, spejlretelser, betjeningskomfort og mekanisk kvalitet udelukkende skyldes FOTO & Smalfilm.

A) blinker et E i ydre og indre søgervindue. Når batterierne er ved at miste spænding, blinker LCD-talletne

Enkel søger

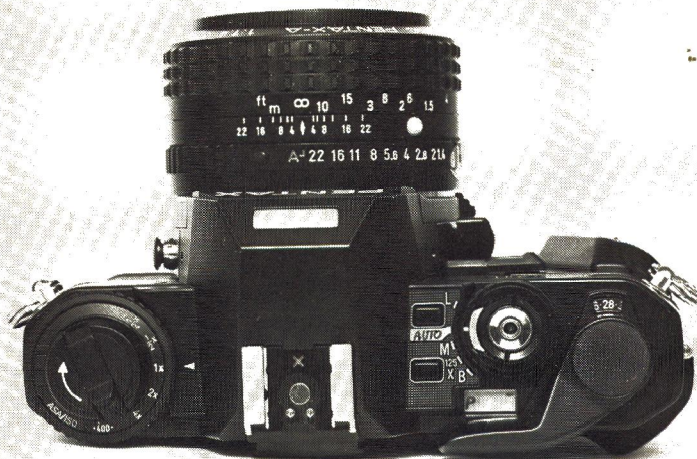
Det lyder måske indviklet med alle disse funktioner, men i praksis fungerer det hele meget enkelt og hurtigt. Søgebilledet er holdt helt fri af blinkende dioder og skalaer. Alligevel gives alle nødvendige informationer indenfor et lille område, som

man let kan overskue - og man ser kun det, man har brug for!

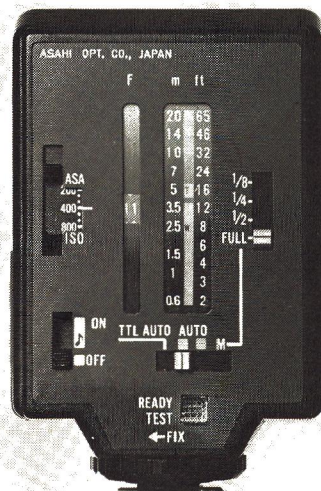
Selve søgerskiven kan ikke udskiftes, men de fleste vil sikkert være helt tilfredse med den, der er - for den er fremragende.

Avanceret flashautomatik

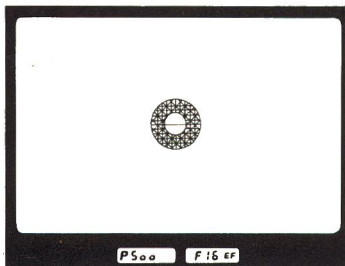
Foruden sædvanlig flashtilslutning kan der med den nye AF 200T flash opnås to typer automatisk flashstyring. Der kan arbejdes med måling



Funktionsvælgeren står på »AUTO« og objektivet på »A«, hvilket betyder, at programautomatikken styrer eksponeringen.



Pentax AF 200T flashen giver alle vigtige oplysninger via de sindrige skalaer på bagsiden.



LCD-vinduerne forinden i den fremragende søger fortæller her, at kameraet er indstillet på programautomatik, at lukkertiden bliver 1/500 sekund og blænden f:16. EF markerer, at der er indkoblet en eksponeringskorrektion.

af flashlyset direkte på filmplanet via en særlig målecelle, som er placeret i den ene side af spejlhuset. Herved kan man arbejde med mange forskellige arbejdsblændere. Lukkertiden stilles naturligvis automatisk på 1/125 sek. ved skudklar flash, ligesom der gives signal i søgeren.

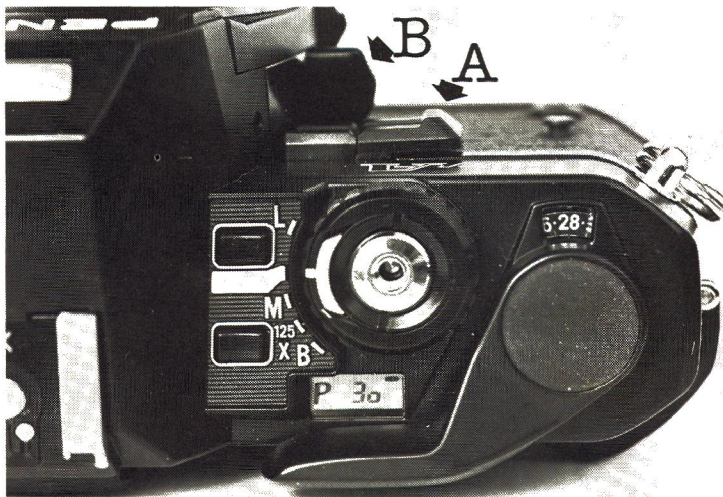
Er kameraet stillet på program- eller blændeautomatik, er det desuden muligt at lade kameraet selv tage sig af indstilling af arbejdsblænden, men desværre er man her nødt til at bruge flashens sensor.

I A-programmet følger også mere avancerede stav- og ring-flash enheder, som til fulde udnytter fordelene ved måling på filmplanet (indirekte flash, makrooptagelser osv.).

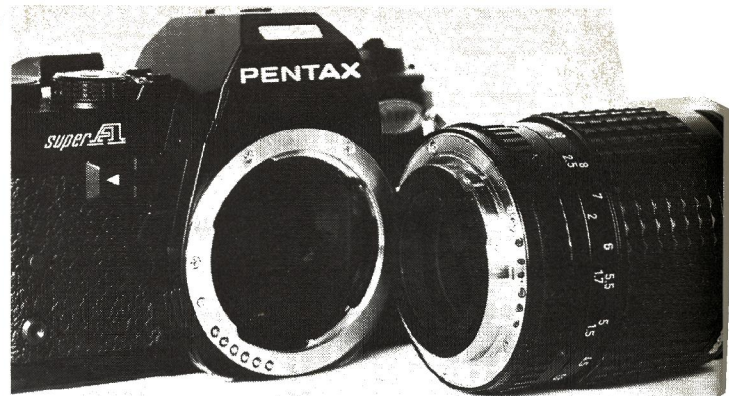
AF 200T flashen er i øvrigt forsynet med et sindrigt skalasystem på bagsiden, så man kan få et klart overblik over samtlige funktioner. Til overflod kan der indkobles beep-signal, der fortæller om flashen kunne give nok lys.

Ny motor

Selv om den tidligere »Winder ME II« kan tilsluttes, er der udviklet en kraftigere »Motor Drive A«, som



I det ydre LCD-vindue angiver »P« programautomatik, »30« lukkertiden 1/30 sekund, og »x« at lukkeren er spændt. Pilene viser selvudløserknappen (a) og nedblændingsknappen (b), der er blandt markedets bedste.



Her ses de elektriske kontaktpunkter i henholdsvis kamerahus og objektivhus. Det er disse kontakter, som har muliggjort kameraets programautomatik.



giver op til 3,5 billeder/sek. Den skrues direkte på kamerahuset og giver mulighed for tilslutning af f.eks. infrarødt fjernbetjeningsudstyr. Men hvorfor skal man skrue kamerahusets lille støttehåndgreb af, før motoren kan monteres?

Sikker filmilægning

Endelig vil jeg omtale en lille, men væsentlig detalje. Ved filmilægning trækkes filmtungen frem til »de magiske nåle«, som kendes fra M-modellerne. De griber let filmen. Men ofte har man glemt at tage objektivdækslet af eller retter kameraet mod noget mørkt, når de første blindskud laves. Det kan være irriterende at skulle vente på, at lukkeren bliver færdig med at eksponere. På Super A kunne man risikere, at dette ville tage 15 sek., hvis ikke man havde indbygget den finesse, at lukkeren står på 1/1000 sek. til billedtælleren når 1. Et »flimrevindue« fortæller undervejs, om filmen trækkes frem.

Konklusion

Jeg er kommet med nogle få indvendinger hen ad vejen, men det er kun petitesser. Som helhed er Pentax Super A et fantastisk alsidigt kamera, der alligevel er let at betjene. Den mekaniske finish er flot (men sammenlign ikke med topmodellen LX). Mon ikke vi skal vente en række kameraer i en kommende A-serie. I hvert fald er der ikke tvivl om, at de andre fabrikker, som laver kameraer med K-bajonet, hurtigt vil følge i Pentax' fodspor.



Med Pentax AF 200T blitzen får man blitzlys-måling på filmen. Kameraet er desuden udstyret med den nye, effektive filmmotor, som koster ca. 900-1.000 kroner.

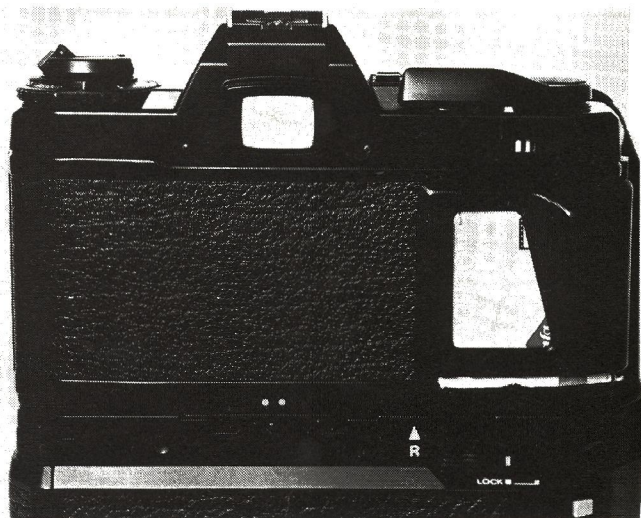
Kort sagt

Plus

Alsidigheden
Søgeren med LCD-vinduerne
Flashautomatikken
Filmledningen
Grebvenligheden

Minus

Upraktisk markering af halve blændetrin i søgeren.
Ikke oplysning om indstillet blænde i søgeren.
Kun angivelse af hele blændetrin ved manuel eksponering.



Memoholderen bagpå kamerahuset fungerer samtidigt som et godt fingergreb.